

Til Vælg Klogt

Høringssvar vedr. den kommende Vælg Klogt-anbefaling om generelle helbredstjek

Forum for Yngre Almenmedicinere (FYAM) er et udvalg under Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM), som repræsenterer 1.600 kommende praktiserende læger fra hele landet. Vi takker for invitationen til deltagelse i workshoppen, såvel som for at kunne afgive høringssvar vedrørende jeres kommende anbefaling om generelle sundhedstjek i almen praksis.

FYAM bakker op om anbefalingen om at undgå helbredstjek, men har enkelte forslag til forbedring og præcisering

Ét af DSAM's pejlemærker er, at vi gerne vil give mest til de med størst behov. Vi bemærker, at anbefalingen er udformet efter samme princip, og dette vil vi gerne takke for.

Vi kommende praktiserende læger er generelt glade for at have rygdækning når vi tager beslutninger i almen praksis. Vi ser lige nu en tendens til at flere og flere patienter, evt. på basis af deres sundhedsforsikring, ønsker et ikkelægeligt-indiceret tjek af deres helbred. Som yngre læge, er det ofte rigtig svært at afvise, fordi der aktuelt ingen retningslinjer er for prioritering og fravalg af undersøgelser. Det gør det svært at afvise patientens bekymring uden risiko for at overse noget og derfor få en klage.

Konsekvensen for patienternes ønske om et generelt helbredstjek har vi i FYAM diskuteret længe. Derfor hilser vi anbefalingen velkommen., men vi har nogle forslag til forbedringer.

Flot anbefaling – men vi skal også huske børnene

I anbefalingen arbejdes udelukkende med konsekvensen af sundhedstjek på voksne. Det mener vi ikke er inkluderende nok. Mange af vores uddannelseslæger har bemærket en tendens til bekymrede forældre, som særligt ønsker blodprøver 'for en sikkerheds skyld' på deres børn. Denne tendens ser vi helt ned til 3-års alderen. Det mangler vi rygdækning til at kunne sige fra til.

Derfor mener vi, at formuleringen bør rumme børn også, så anbefalingen får ordlyden:

" Undgå helbredstjek til personer uden symptomer eller fagligt begrundet mistanke om risiko for at udvikle sygdom. "

Med risikoen for overdiagnostik, stiger risikoen for at gøre skade også

Som i selv nævner, er der ved unødvendige helbredstjek risiko for (ofte helt benigne) bifund som kræver yderligere udredning, før patienten kan beroliges. Men, der er i mange undersøgelser og procedurer ydermere en risiko for, at de ekstra undersøgelser kan gøre direkte skade på patienten, ved at give medicinske eller kirurgiske komplikationer (som bl.a. sår, infektioner, blødning, organskade eller død).

Det er lægens job (både i almen praksis og hos private sundhedsaktører), at informere patienten om disse risici, men mange patienter sendes desværre til helbredstjek uden informationen om dette. Af egne erfaringer, sker dette ofte ved anbefalingen af sundhedstjek via private sundhedsaktører.

Vi håber, at der kan tilføjes et afsnit i rapporten for anbefalingen, som vil påpege disse risici.

FYAM savner mere fokus på samfundsansvaret og på informationskampagner

Vi mener, at der er behov for at tænke stort i denne Vælg Klogt anbefaling. Derfor savner vi mere fokus på elefanten i rummet – der er behov for politisk og juridisk opbakning til at skabe store informationskampagner til borgerne – ikke flere opslagsværker på nettet, som patienterne selv skal opsøge.

Det er vores fælles ansvar, at sundhedsvæsnet er for de syge, og ikke for de raske. Vi mener derfor, at anbefalingen godt må rumme en samtidig anbefaling til Regeringen og Indenrigs- og Sundhedsministeriet, om at der bør afsættes midler til en kampagne om netop afprioritering, fravælg og et stop for unødvendige sundhedstjek.

Vær med til at sætte en barriere mellem private og offentlige sundhedstilbud

FYAM har – såvel som mange andre lægefaglige organisationer – et ønske om at adskille det private sundhedsmarked fra det offentlige sundhedsvæsen. Vi mener, at denne anbefaling er et oplagt bud på, hvordan sådan en adskillelse bør markeres. Igen handler det om politisk vilje og juridisk bistand, men vi mener, at vi kan løfte opgaven sammen.

Vi anbefaler derfor en målretning for, at helbredsscreening igangsat af private aktører, bør færdiggøres af private aktører – ikke i almen praksis på det offentliges regning. Vælg Klogt-anbefalingen bør gå forrest, da denne anbefaling når politikerne og de private sundhedsaktører også.

På vegne af et samlet FYAM-udvalg,

Daniel Staal Nyboe
Næstformand for FYAM